

T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 8/4/2025
Sayı : 476

10/2571

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU

Bursa Milletvekili

İnsan Hakları İnceleme Komisyon Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde 19 Mart 2025 tarihinde başlayan protestolar süresince yaşanan ağır insan hakları ihlallerinin ve bu ihlallere zemin hazırlayan siyasi ve idari süreçlerin tüm yönleriyle araştırılarak kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi, sorumluların tespit edilerek adalet önüne çıkarılması ve benzeri hak ihlallerinin tekrarının önlenmesi için; Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim. 08.04.2025

Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU

Bursa Milletvekili

Tel: 4206582-4206583

e-posta: yukselselcuk.turkoglu@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 6-kat No: E-611

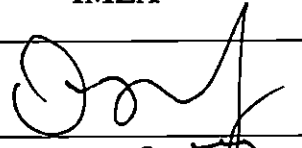
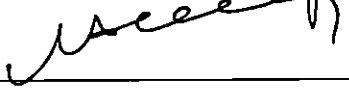
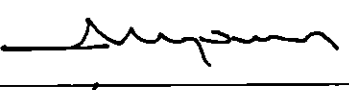
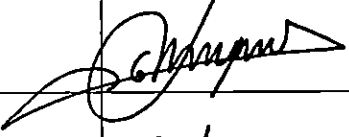
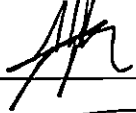
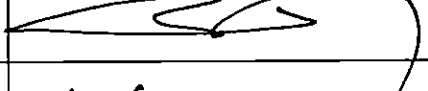
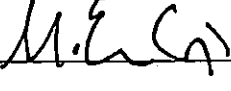
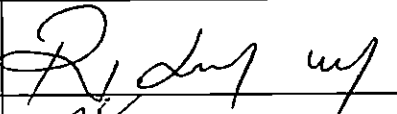
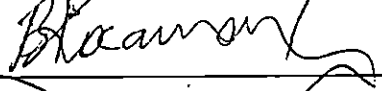
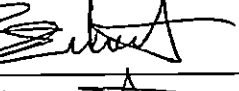
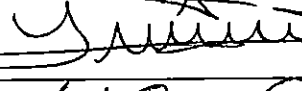
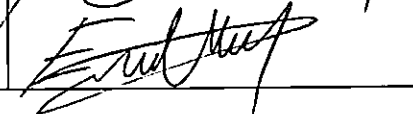
GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa ile teminat altına alınmış temel hak ve özgürlükleri, demokrasimizin en kıymetli yapı taşlarıdır. Ancak 19 Mart 2025 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu'nun sabah saatlerinde gözaltına alınmasıyla başlayan ve ülke genelinde bir anda yayılan protesto gösterilerine yönelik güvenlik güçlerinin müdahaleleri, bu temel hakların ağır biçimde ihlal edildiğini gözler önüne sermiştir. Söz konusu müdahaleler sırasında özellikle **İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Eskişehir, Mersin, Adana ve Diyarbakır** gibi büyükşehirlerde; barışçıl gösteri hakkını kullanan yurttaşlarımıza yönelik orantısız güç kullanımı, hedef gözetilerek uygulanan şiddet, gözaltına alınan kişilere yönelik kötü muamele ve işkence iddiaları, basın medya kuruluşlarında ve özellikle de sosyal medyada milyonlarca kişi tarafından paylaşılan görsellerle sabit hale gelmiştir. İçişleri Bakanı Sn. Ali Yerlikaya'nın açıklamasına göre, bu süreçte **1.418** kişinin gözaltına alındığı, **979**'unun halen gözaltında tutulduğu, **478** kişinin ise adli makamlara sevk edildiği belirtilmiştir. Söz konusu protestolar sırasında: Üniversite öğrencileri başta olmak üzere çok sayıda gencin gözaltına alınırken, darp edildiği, ters kelepçe uygulamalarının yapıldığı, orantısız güç kullanıldığı ve kötü muamele edildiği iddiaları da kamuoyuna yansımıştır. Protestolar sırasında kolluk kuvvetlerinin plastik mermi, biber gazı ve TOMA'larla yaptığı müdahalelerde yüzlerce yurttaşımız yaralanmış, onlarcası hukuka aykırı biçimde gözaltına alınmış, avukatlarına ve ailelerine erişimleri engellenmiştir. Bununla da yetinilmeyerek, vatandaşların bilgi alma hakkı sistematik biçimde gasp edilmiştir. RTÜK'ün talimatları doğrultusunda televizyon kanalları canlı yayınlarını kesmiş, sosyal medya platformlarında ise erişim engelleri ve bant daraltma uygulamaları devreye alınmıştır. Medya kuruluşlarına yapılan baskılar, basın emekçilerine yönelik gözaltılar, kamuoyunun gerçekleri öğrenmesini engellemiş; bu da yalnızca demokrasimize değil, aynı zamanda insan haklarına ve hukukun üstünlüğüne doğrudan bir müdahale anlamına gelmiştir. **Türkiye'nin** taraf olduğu **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi** başta olmak üzere, uluslararası insan hakları normlarının alenen çiğnendiği bu süreçte, kamu gücünü elinde bulunduranların hesap verme yükümlülüğü vardır. Bu bağlamda, **19 Mart 2025** sonrasında yaşananların tüm boyutlarıyla açığa çıkarılması; özellikle kolluk kuvvetlerinin orantısız güç uygulamalarının, İçişleri Bakanlığı ve diğer kamu kurumlarının sorumluluklarının, medya sansürü mekanizmalarının ve yargının tavrının araştırılması elzemdir. Bu süreçte gözaltına alınan yurttaşların maruz kaldığı fiziki müdahaleler, açıkça işkence ve kötü muamele yasağının ihlalidir.

Adli makamlardan uzak tutulan dosyalar, keyfi gözaltı süreleri ve avukatsız sorgular, hukuk devletini yerle bir etmiştir. Sosyal medya platformlarına uygulanan sansür, iletişim özgürlüğünün gaspıdır. Medya kuruluşlarına yapılan baskılar, halkın haber alma hakkına vurulmuş bir darbedir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurumları, bir parti devleti refleksiyle hareket ederek anayasal yükümlülüklerini terk etmiş, vatandaşlarına karşı bir baskı aygıtına dönüşmüştür.

- Protestolar sırasında yaşanan insan hakları ihlallerinin tespit edilmesi,
- Gözaltı sürecinde ve sonrasında uygulanan işlemlerin hukuka uygunluğu,
- Güvenlik güçlerinin güç kullanımına dair yetki sınırlarının aşılması iddiaları,
- Öğrenciler, kadınlar ve diğer kırılgan grupların maruz kaldığı muamelelerin durumu,
- Yazılı, görsel ve sosyal medyada dile getirilen kötü muamele, işkence, baskı ve ifade özgürlüğüne yönelik ihlallerin gerçekliği,
- Halkın haber alma, ifade ve örgütlenme özgürlüğü kapsamında anayasal hakların korunup korunmadığının belirlenmesi,
- Orantısız güç kullanan kolluk kuvvetlerinin kimliklerinin tespit edilmesi,
- İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, RTÜK ve diğer kamu kurumlarının sorumluluklarının araştırılması,
- Basına ve sosyal medyaya yönelik sansür ve baskı mekanizmalarının ifşa edilmesiyle ilgili olmak üzere;

Yukarıda arz ve izah edilen gerekçeler çerçevesinde, **19 Mart 2025** tarihinde başlayan protestolar süresince yaşanan ağır insan hakları ihlallerinin ve bu ihlallere zemin hazırlayan siyasi ve idari süreçlerin tüm yönleriyle araştırılarak kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi, sorumluların tespit edilerek adalet önüne çıkarılması ve benzeri hak ihlallerinin tekrarının önlenmesi amacıyla, bir Meclis Araştırması açılması büyük önem taşımaktadır. Saygılarımızla.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Yasin Öztürk	Denizli	
Mehmet Akalm.	Eğirne.	
Hüsnen Kırkpınar.	İzmir.	
Mehmet Mustafa Gökten	Gaziantep	
AYYÜCE TÜRKER TAŞ	Adana	
Hasan TOKTAŞ	Bursa	
Selcan PAŞÇI	TEKİRDAĞ	
Metin Ergün.	Muğla.	
A. Eşref Fakıbaba.	Ankara.	
Ridvan İSİ	Çanakkale.	
Berkhanettin Kocaman	Mersin	
Sefik Çinkir.	Hatay.	
İzzet Türkmen	Kocaeli	
Ersin Beyer	İstanbul	
Pınar YALDIR	Aksaray	
Şenel SÜRAT	Manisa	
Yavuz Aydın	TRABZON	
Hakan Şeref OLGUN	Afyonkarahisar	
Erhan LİSİTA	Samsun.	